

COVID 19 DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ

AKARYAKIT İSTASYONLARI

UDDER ve SİSDER

İş birliği ile Pandemik COVID 19'a özel uygulamalara yönelik alınan önlemlerin bağımsız bir denetleme kuruluşu tarafından değerlendirilmesi amacı ile hazırlanmıştır

- ENFEKSİYON ÖNLEME
- HİJYEN
- KONTROL

MAYIS 2020

ÖNSÖZ

Covid-19 virüsü 2019 yılının son günlerinde önce Çin'de ortaya çıkıp bir salgın halinde tüm ülkeye yayılmış ve kısa sürede sırasıyla Avrupa ve diğer coğrafyalarda da görülmüş ve yayıldığı tüm ülkelerde hükümetleri kısa süre içinde ülke genelinde sıkı önlemler almaya mecbur bırakmıştır. Türkiye'de ilk vaka Mart 2020'de kaydedilmiş olup, Asya ve Avrupa ülkelerinde olduğu gibi ülkemizde de hükümet tarafından fasılalar halinde bir dizi önlemler alınmasını zorunlu kılmıştır.

Bulaşıcılığının çok hızlı olması nedeni ile kamu ve özel sektör kuruluşları gibi tüm kurum ve işyerlerinde faaliyetler durdurularak, sokağa çıkma yasaklarına veya kontrollü dolaşıma varan uygulamalar devreye alınmak durumunda kalmıştır.

Uygunluk Değerlendirme Kuruluşları Derneği-UDDER ve Sistem Belgelendirme Kuruluşları Derneği- SİSDER iş birliği ile hazırlanan bu rehberin amacı **Akaryakıt İstasyonlarında** Covid-19 salgın dönemi içinde faaliyetlerini bu rehberde ki güvenli şartları oluşturarak gerçekleştirdiklerinin **yetkili kuruluşlar** tarafından değerlendirilmesi ve sertifikalandırılması için dayanak oluşturmaktır.

UDDER

Uygunluk Değerlendirmesi Derneği, T.C. Ekonomi Bakanlığı önderliğinde, kalite altyapısının önemli unsurlarından biri olan uygunluk değerlendirme alanında ilgili kamu ve özel sektör kuruluşları ile diğer sivil toplum kuruluşlarının desteğini alarak, sorumluluk üstlenen tarafları bir araya getiren, ülkemizde yapılandırılmış bir sivil toplum kuruluşudur.

SİSDER

Türk Akreditasyon Kurumu tarafından Akredite edilerek uluslararası karşılıklı tanıma anlaşması çerçevesinde tüm dünyada denetim ve belgelendirme yetkisi olan Sertifikasyon Kuruluşlarının oluşturduğu bir sivil toplum kuruluşudur.

YETKİLİ KURULUŞ

UDDER veya SİSDER üyesi olup, Türkak veya Uluslararası bir akreditasyon kuruluşu tarafından Akredite edilen kuruluşlardır.

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	1
İÇİNDEKİLER.....	2
Kaynaklar ve Dayanak.....	3
Zorunlu Uygulamalar	4
İş Yeri Yönelik Uygulamalar	5
Müşterilere Yönelik Uygulamalar.....	7
Personeli Korumaya Yönelik Uygulamalar	8
Ortam Temizliği, Dezenfeksiyonu ve Havalandırma.....	9
Lavabo ve Tuvaletler	10
Oto-Yıkama Alanları.....	11
Tamirhaneler ve Lastikçi Alanları	11
RAPOR	12

Kaynaklar ve Dayanak

Türkiye Cumhuriyeti Bakanlığı Bilimsel Danışma Kurulu Çalışması “COVID-19 Salgın Yönetimi ve Çalışma Rehberi”

Zorunlu Uygulamalar

SIRA NO	SORULAR	EVET	HAYIR	AÇIKLAMA
1*	Akaryakıt istasyonlarının görünür yerlerine COVID-19 önlemleriyle ilgili bilgilendirme afişleri (el yıkama, maske kullanımı ve iş yeri içinde uyulması gereken kurallar) asılı mı?			
2	İşletme genelinde Covid-19 ve hijyen uygulamalarına yönelik plan hazırlanmış mı?			
3	İşletme bünyesindeki tüm departman ve birimler için izlenecek prosedürlere ilişkin protokoller hazırlanmış mı?			
4	Süreç ve tüm uygulamalar düzenli olarak kayıt altına alınıyor mu?			
5	Günlük denetim ve kontrol listeleri hazırlanmış mı?			
6	Tüm alanlarda sosyal mesafe tanımlaması, sosyal mesafe planı hazırlanmış mı?			
7**	İşletme bünyesinde görev alan çalışanlara Covid-19 ve hijyen uygulamaları ile işletmede uygulanacak plan ve protokoller konusunda eğitimler yapılıyor mu?			
8	Covid 19 ile ilgili Risk Analizi yapılmış mı? Firma ISG risk analizi Covid 19 pandemiyi kapsayacak şekilde güncel olmalıdır			
9	Acil Müdahale Planı oluşturulmuş mu? -Pozitif vaka veya şüpheli vaka çıkması durumunda yapılacak faaliyetler planlanmalıdır. Tatbikat yapılmış olmalıdır.			
10**	Acil durumlar halinde uygulanacak protokol, aranacak kişi ve kurumlar belirlenmiş mi?			
11	“Atık Yönetimi”, işletme yönetimi tarafından hazırlanan protokole göre uygulanıyor, ilgili yönetici tarafından denetleniyor ve kayıt altına alınıyor mu?			
12	**İşletme yönetimi tarafından atık yönetimi konusunda tüm süreci takip etmek üzere bir görevli atanmış mı?			

İş Yerine Yönelik Uygulamalar

SIRA NO	SORULAR	EVET	HAYIR	AÇIKLAMA
1*	İşyeri kapasitesi belirlenmiş mi? Belirlenen kapasite bilgisi kapıya asılmış mı? -Çalışan ve müşteri dâhil 4 metrekareye 1 kişi olacak şekilde kapasite belirlenmelidir.			
2*	Sosyal mesafe kurallarına uygun işaretlemeler mevcut mu? -Sosyal mesafe kurallarına (en az 1 metre, 3-4 adım) uyulmalı, sıra beklenmesi gereken her yerde (ödeme alanları vb.) mesafe yer işaretleriyle belirlenmelidir.			
3*	Personel ile müşteri arasında, direkt temas kurmalarının önlenmesi ve damlacık yoluyla bulaşın engellenmesi amacıyla şeffaf bir bariyer yerleştirilmiş mi?			
4*	İş yeri dışında sosyal mesafe kurallarına göre belirlenmiş işaretlemeler mevcut mu? Müşterilerin beklerken işaretlere uygun mesafede durması sağlanıyor mu? -Sıra bekleyen müşteriler iş yeri dışında sosyal mesafe kurallarına göre belirlenmiş işaretlerde beklemelidir.			
5*	Girişte alkol bazlı el dezenfektasyonu var mı? -Akaryakıt istasyonu marketi girişinde müşteriler tarafından kullanılmak üzere alkol bazlı el antiseptiği veya en az %70'lik alkol içeren kolonya bulundurulmalıdır. El antiseptiğinin doluluk durumu belirli aralıklarla kontrol edilmeli ve her zaman dolu olması sağlanmalıdır			
6*	Maskesiz ve maskeyi uygun şekilde kullanmayan müşterilerin iş yerine girmemesi için önlemler alınıyor mu? -Maskesiz ve maskeyi uygun şekilde kullanmayan (burun ve ağız kapalı şekilde) kullanmayan müşteriler içeri alınmamalıdır. Girişte maske kullanımı ile ilgili bilgilendirme olmalıdır. Bu tip iş yerleri ve genel olarak toplum içinde kuralına uygun olarak basit bez maske takılması yeterlidir.			
7	Belirlenen işyeri kapasitesine göre yoğunluğu önlemek için tedbirler alınıyor mu? -Müşterilerin akaryakıt istasyonu marketine tek başlarına girmeleri istenmelidir. Girişte bilgilendirme etiketi olmalıdır.			
8	Akaryakıt istasyonu marketinde yer alan ürünlerin mümkün olduğunda cam veya tezgâhların arkasında korumaya alınıyor mu?			

Akaryakıt istasyonu marketlerinde ambalajsız gıda satışı varsa gerekli hijyen önlemleri alınıyor mu?

9*** -Gıda satışı yapan personel tek kullanımlık eldivenler kullanarak servis yapmalı, her müşteriden sonra eldivenler çıkarılmalı ve kapaklı çöp kutusu/çöp torbasına atılmalıdır.

10* Müşterilerin ödemelerinde tercihen temassız olmak üzere nakit olmayan ödeme yapmaları hakkında bilgilendirme yapılıyor mu?

Not Akaryakıt İstasyonunda Yeme-İçme ve Dinlenme Tesisi bulunması durumunda yayınlanan/yayınlanacak "COVID-19 Kapsamında Restoran, Lokanta ve Kafelerle İlgili Alınması Gereken Önlemler" ayrıca kontrol edilecektir.

Müşterilere Yönelik Uygulamalar

SIRA NO	SORULAR	EVET	HAYIR	AÇIKLAMA
1	Müşterilerin akaryakıt istasyonu marketinin girişinde görünür biryere asılmış olan ve içeride uyulması beklenen kuralları açıklayan bilgilendirmeler mevcut mu?			
2	Maskesiz müşterilerin akaryakıt istasyonunda alışveriş yapması önlemek amacıyla tek kullanımlık maske temin ediliyor mu?			
3	Müşterilerin akaryakıt istasyonundaki markete girdiğinde alkol bazlı el antiseptiği veya en az %70'lik alkol içeren kolonya kullanımı sağlanıyor mu?			
4**	Müşterilerin, akaryakıt istasyonu marketinde satışa sunulan paketli olmayan gıda maddelerine seçme amacıyla dokunması engelleniyor mu?			
5**	Müşterilerin, akaryakıt istasyonu marketinde mecbur kalmadıkça yüzeylere dokunmaması sağlanıyor mu? Dokunulduğunda el antiseptiği kullanılmalısı gerektiği ile ilgili bilgilendirme yapılıyor mu?			
6*	Müşterilerin market içinde mümkün olduğu kadar kısa süre kalmasını sağlamak için bilgilendirme yapılıyor mu?			
7*	Mescitlerin kullanıma kapatılması sağlanmış mı? (Camilerin açılma tarihinden itibaren, Mescitlerde İbadet Yerleri kapsamında denetlenecektir)			

Personeli Korumaya Yönelik Uygulamalar

SIRA NO	SORULAR	EVET	HAYIR	AÇIKLAMA
1	Çalışan personelin COVID-19'un bulaşma yolları ve korunma önlemleri hususunda bilgilenmesi sağlanıyor mu?			
2	Ateş, öksürük, burun akıntısı, nefes darlığı gibi belirtileri olan personel çalıştırılmaması sağlanıyor mu? -Personelin günlük olarak ateşi ölçümleri yapılmalı, Ateş, öksürük, burun akıntısı, nefes darlığı gibi belirtileri olan personel çalıştırılmamalıdır. Hastalık belirtisi görülen personel tıbbi maske takılı olarak sağlık kuruluşuna yönlendirilmelidir.			
3*	Çalışan personelin kuralına uygun maske takması sağlanıyor mu? -Maske nemlendikçe ya da kirlendikçe değiştirilmeli, değiştirilmesi öncesinde ve sonrasında el antiseptiği kullanılmalıdır.			
4*	Çalışan personelin, para veya fiş alıp verirken her teması sonrası el antiseptiği kullanması sağlanıyor mu? -Eldivenin doğru kullanılmaması COVID-19 bulaşma riskini artırabileceğinden çalışanlar müşteriden para veya fiş alırken teması önlemek için eldiven kullanmamalıdır. El antiseptiği kullanılması yeterli olacaktır.			
5*	Çalışan personelin el hijyenine dikkat etmesi sağlanıyor mu? -El hijyenini sağlamak için, eller en az 20 saniye boyunca su ve sabunla yıkanmalı, su ve sabunun olmadığı durumlarda alkol bazlı el antiseptiği kullanılmalıdır. Antiseptik içeren sabun kullanmaya gerek yoktur, normal sabun yeterlidir.			
6**	Yemek ya da su/çay/ kahve içilen alanlarda sosyal mesafe dikkate alınarak kişi sayısı belirlenmiş mi?			
7**	Çalışan personel dinlenme alanlarında en az 1 metrelik sosyal mesafe kuralına uyarak maske takıyor mu?			

Ortam Temizliği, Dezenfeksiyonu ve Havalandırma

SIRA NO	SORULAR	EVET	HAYIR	AÇIKLAMA
1***	Kapalı alanlar her gün su ve deterjanla düzenli olarak temizleniyor mu?			
2***	Akaryakıt istasyonu marketinde özellikle sık dokunulan kapı kolları, telefon ahizeleri, masa yüzeyleri gibi yerlerin temizliğine ayrıca dikkat ediliyor mu? -Su ve deterjanla temizlik sonrası sık kullanılan alanların dezenfeksiyon için 1/100 sulandırılmış (5 litre suya yarım küçük çay bardağı) “ No: 7681-52-9) kullanılmalıdır.			
3*	Müşterilerin ödeme terminalini kullanması veya dokunması durumunda, hemen arkasından ödeme terminali %70’lik alkol ile temizleniyor mu?			
4***	Klor bileşikleri ile temizlik yapılmasının uygun olmadığı yazar kasa, bilgisayar klavyeleri, telefon ve diğer cihaz yüzeylerinin %70’lik alkolle silinerek dezenfeksiyonu sağlanıyor mu?			
5**	Temizlik yapan personelin maske ve eldiven kullanması sağlanıyor mu? -Temizlik sonrasında personel maske ve eldivenlerini çıkarıp iş yerindeki çöpe atmalı ve ellerini en az 20 saniye boyunca su ve sabunla yıkamalıdır.			
6	İş yerlerinin kapı ve pencereleri açılarak sık havalandırılması sağlanıyor mu?			
7	Merkezi havalandırma sistemleri bulunan yerlerde havalandırma temiz hava sirkülasyonunu sağlayacak şekilde düzenleniyor mu?			
8	Merkezi havalandırma sistemlerinin bakımı ve filtre değişimleri üretici firma önerileri doğrultusunda yapılmış mı?			

Lavabo ve Tuvaletler

SIRA NO	SORULAR	EVET	HAYIR	AÇIKLAMA
1*	Tuvaletlerde %70 alkollü el antiseptiği bulunuyor mu?			
2	Tuvalet alanlarında giriş kapıları otomatik kapı sistemle açılıyor mu? Otomatik sistemle açılmayan kapı kollarının sık sık dezenfekte edilmesi sağlanıyor mu?			
3***	Tuvaletlerin zeminleri, klozetler, pisuvarlar, lavabolar, musluk ve batarya başlıkları, kapı kolları sık sık temizlenerek dezenfekte edilmesi sağlanıyor mu?			
4	Tuvalet ve lavaboların temizlik saatleri kayıt altına alınarak görünür şekilde asılıyor mu?			
5	Tuvaletlerde devamlı sıvı sabun, tuvalet kâğıdı ve kağıt havlu bulunuyor mu? Sık sık kontrolleri yapılıyor mu?			
6*	Tek kullanımlık kâğıt havluların kullanımı sağlanıyor mu?(El kurutma fanları kullanıma kapatılmalıdır.)			
7**	Tuvalet temizliği yapacak personelin, eldiven, maske ve gözlük/siperlik kullanması sağlanıyor mu?			
8*	Tuvaletlerde hijyen bilgilendirme ve uyarı afişleri var mı?			

Oto-Yıkama Alanları

SIRA NO	SORULAR	EVET	HAYIR	AÇIKLAMA
1*	Oto yıkamaların görünür yerlerine COVID-19 önlemleriyle ilgili bilgilendirme afişleri (el yıkama, maske kullanımı ve iş yeri içinde uyulması gereken kurallar asılı mı?)			
2	Oto yıkamanın kapalı alanda olması durumunda dış kapıdan içeriye girilmesini engelleyecek basit bir uyarıcı/engelleyici mevcut mu? -Renkli kordon ya da şerit veya plastik duba gibi bir blokaj materyali bu amaç ile kullanılabilir.			
3	Oto yıkama girişinde araç teslim alınıyor mu? -Ödeme amacı dışında bekleme amacıyla ofis alanına müşteri alınmamalıdır. Müşterilerin temassız ödeme yapması teşvik edilmelidir.			
4**	İşin yürütümü esnasında kullanılan çizme, eldiven gibi malzemeler persónele özel mi?			

Tamirhaneler ve Lastikçi Alanları

SIRA NO	SORULAR	EVET	HAYIR	AÇIKLAMA
1*	Tamirhanelerin görünür yerlerine COVID-19 önlemleriyle ilgili bilgilendirme afişleri (el yıkama, maske kullanımı ve iş yeri içinde uyulması gereken kurallar asılı mı?)			
2	Tamirhanelerin kapalı alanda olması durumunda dış kapıdan içeriye girilmesini engelleyecek basit bir uyarıcı/engelleyici mevcut mu? -Renkli kordon ya da şerit veya plastik duba gibi bir blokaj materyali bu amaç ile kullanılabilir.			
3*	Tamirhane girişinde araç teslim alınıyor mu? -Ödeme amacı dışında bekleme amacıyla ofis alanına müşteri alınmamalıdır. Müşterilerin temassız ödeme yapması teşvik edilmelidir.			

*İşaretli kriterler gizli Müşteri denetiminde dikkatle takip edilmelidir.

** İşaretli kriterler personel ile konuşularak uygulamalar hakkında bilgi sahibi olup olmadıkları ve bu uygulamaları yerine getirip getirmediikleri sorgulanmalıdır.

***İşaretli kriterler için kısa bir uygulama denetim esnasında yaptırılmalıdır.

RAPOR

İş Bu rapor .././2020 tarihindefirmasında yapılan Covid 19 sonrası normalleşme sürecinde yapılması gerekenler soru listesinde tanımlanan bulgulara istinaden hazırlanmıştır.

Not 1: Raporda tanımlanan uygunsuzluklar, eksikliklerin tamamlanması sonrası kararlaştırılan tarihte tekrar denetim gerçekleştirilecektir.

Not 2:Gözlemler uygunsuzluk olmayıp iyileştirilmesi kuruluş için olumlu olacak faaliyetleri tanımlamaktadır.

Denetçi Notu :

Uygunsuzluklar :

Gözlemler :

Sonuç :

Belgelendirme Kuruluşu Yetkilisi